

Respectbeleid Droomgaard Breedhout

Inleiding:

Als school willen wij werken aan een respectbeleid waarbij iedereen betrokken wordt (ouders, leerkrachten, directie, zorgteam en leerlingen en indien nodig CLB). Omdat uit de hand gelopen conflicten en pesten een grote invloed hebben op leerlingen wil de school zich inzetten om zulke ingrijpende situaties zo goed mogelijk te voorkomen. Jammer genoeg kunnen we conflicten en pesten niet wegdenken uit onze maatschappij, daarom willen we ook nadenken over hoe we deze (pest)problemen kunnen/willen aanpakken. Vandaar een duidelijk uitgeschreven beleid dat ervoor zorgt dat de procedure voor iedereen duidelijk is. Alle betrokken partijen moeten weten hoe pesten en zware conflicten worden aangepakt, dat we dit als school niet goedkeuren en zeker niet aan ons willen laten voorbijgaan. Dit willen we duidelijk stellen met een concreet respectbeleid.

Het opvoedingsproject van onze school stelt duidelijk dat we binnen onze school de ruimte en de sfeer willen scheppen waarin elk kind harmonisch kan openbloeien. We willen waarden zoals respect, verdraagzaamheid, openheid, ontvankelijkheid, belangeloze inzet, solidariteit, luisterbereidheid,... nastreven, zowel bij de leerlingen als bij de teamleden. Van het schoolteam wordt een correct voorleven verwacht met respect voor elkaar. We durven dit dan ook van onze kinderen verlangen.

Groepsactiviteiten op school moeten de ontwikkeling van de sociale ingesteldheid bevorderen : luisteren naar elkaar, verdraagzaam leren zijn, delen met anderen, gelijk gerichtheid nastreven, vlot communiceren met anderen, ruzies leren oplossen,... Wanneer het toch eens mis gaat, wil de school ingrijpen en zijn rol als opvoeder opnemen. We willen luisteren naar de betrokken leerlingen en in dialoog met elkaar tot oplossingen komen. Samen met de leerkracht, de directie en het zorgteam wil de school zijn verantwoordelijkheden opnemen. We willen niet meteen bestraffend optreden, maar alle partijen aan het woord laten. We willen het verhaal achter het gedrag kennen. Samen met de leerlingen moet soms een (moeilijke) weg worden afgelegd. Een open communicatie met ouders rond moeilijkheden en mogelijkheden kan dan vaak niet worden weggedacht.

Dit zijn de bouwstenen van onze school :

- We creëren veiligheid en geborgenheid in een krachtige leeromgeving.
- Het team heeft oog voor alle kinderen, hoe verscheiden ze ook zijn qua sociale herkomst, intelligentie, persoonlijkheid of religieuze achtergrond.
- Vanuit een zorgbrede kijk communiceren we respectvol en eerlijk met en over onze kinderen en ouders.
- We stimuleren en moedigen aan omdat we geloven in de groeikracht van elk kind.
- We kijken positief naar de talenten en behoeften van elk kind.
- In een warm nest bieden we kinderen de structuur die ze nodig hebben.

Wat pesten doet...

Pesten kan zeer schadelijk zijn voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. Vooral de slachtoffers van pesten hebben het erg moeilijk. Angst, verdriet en eenzaamheid zijn voor hen dagdagelijks terugkerende gevoelens.

Als ouder wil je dat dit jouw kind nooit overkomt. Toch is het evenmin een pretje als je hoort dat je kind zelf pest. Het doet pijn als anderen je kind beschuldigen, hoe lastig je kind thuis ook mag zijn. Je krijgt als ouder het gevoel dat je gefaald hebt. En hoe pak je zulke problemen dan best aan?

Vergeet ook niet dat kinderen die als 'toeschouwers' worden beschouwd, ook lijden onder pesterijen. Uit angst voor de pesters gaan ze meedoen aan de pesterijen of stilzwijgend toelaten wat er gebeurt. Er ontstaat een klimaat van onveiligheid, waarin kinderen zich onoprecht of asociaal gedragen. Spontaan, vrij samen spelen en leren is er dan niet meer bij.

Het respectbeleid bundelt de verschillende structuren en initiatieven om pesten op school te voorkomen en te genezen waar het toch gebeurt.

Is plagen ook pesten?

Wat is plagen?

Plagen is vooral een spel en het gebeurt vaak tussen vrienden. Het spel gaat om te kijken of je creatief kan reageren. Plagen is van korte duur en ongepland. Het is onschuldig, met humor, niet gemeen bedoeld. De personen staan op gelijke voet, er is geen machtsvertoon. Er wordt geen pijn berokkend en plagen wordt snel vergeten.

Wat zijn ingrijpende conflicten?

Op plaatsen waar kinderen moeten leren samenwerken en samen spelen is het logisch dat er onderling conflicten ontstaan. De school is dan ook de ideale plaats om te leren omgaan met conflictsituaties. Soms escaleren conflicten in ongepast taalgebruik, zware ruzies of fysiek geweld. Wanneer conflicten uit de hand lopen, kan dit een enorme impact hebben op het algemeen welbevinden van de betrokkenen.

Wat is pesten?

Pesten is herhaaldelijk en langdurig uitoefenen van lichamelijke en/of geestelijke mishandeling door één of meerdere personen op één persoon met de bedoeling het slachtoffer te kwetsen, te benadelen of schade te berokkenen. Slachtoffers hebben in deze situatie weinig tot geen verweer. Pesten heeft vaak een sociale functie: Pestgedrag heeft veel betekenis voor de groep waarin het gebeurt. Pesters zijn op zoek naar populariteit. Vaak stopt het pesten als de groepssteun wegvalt. Er zijn veel vormen van pesten: direct of indirect pesten, verbaal pestgedrag, cyberpesten. Plagen is vooral een spel en het gebeurt vaak tussen vrienden. Het spel gaat om te kijken

Ruzie maken mag?

Zowel volwassenen als kinderen maken wel eens ruzie. Ruziemaken hoort bij samenleven. Je kan ruziemaken omdat je ergens niet akkoord mee gaat, omdat je van mening verschilt, omdat je toevallig hetzelfde of een andere kant uit wilt.

Als je ruzie maakt, zeg je soms dingen die niet zo bedoeld zijn en die harder aankomen dan verwacht. Als dit gebeurt, heb je altijd de kans om je te verontschuldigen. Na een ruzie is er steeds een kans op verzoening. Een ruzie goed afronden kan je kind leren.

Ruzie maken en plagerijen mag... hoe raar dit ook klinkt. Het helpt kinderen om sociale vaardigheden te ontwikkelen. Hoe ga je om met agressie, hoe onderhandel je, wanneer ga je te ver? Terwijl ze ruzie maken, zoeken ze immers hun positie in de samenleving. Kinderen worden sterker als ze het zelf kunnen oplossen. Er moet dus een zone blijven, waarbinnen ze kunnen plagen en ruzie maken. Maar systematisch en berekend eenzelfde kind viseren, pijn doen,... en dit in een ongelijke machtsstrijd, overstijgt de ruimte die er is voor ruzie maken en plagerijen en mondt uit in pesten.

Waar en wanneer wordt vooral gepest?

Pesten komt vooral voor op momenten dat de klasgroep ontsnapt aan het toezicht van volwassenen: tijdens de speeltijd, in de gangen, op uitstappen, op weg naar school, tijdens hobby's, via internet (sms, whatsapp, email), ...

Hoe gebeurt pesten?

Op de basisschool komt pesten vooral voor bij kinderen vanaf 10 jaar. Maar dit sluit niet uit dat ook jongere kinderen dit gedrag kunnen stellen.

- Soms wordt er gepest met kwetsende woorden : schelden, vernederen, vernederende opmerkingen maken,... Wie een grote mond opzet, krijgt vaak respect. Woorden laten ook geen bewijzen na.
- Vechten, schoppen, slaan,...
- Stelen en vernieling aanrichten
- Uitsluiten en negeren
- Cyberpesten : pesten via internet, sms, e-mail

Enkele vooroordelen rond pesten

- *Pesten gaat vanzelf wel over* : FOUT! Wanneer er niets aan gedaan wordt, zal het enkel maar erger worden.
- *Van pesterijen word je harder* : Plagerijen leiden tot enige hardheid, maar pesterijen 'breken' slachtoffers. De gepesten worden overtuigd van hun minderwaardigheid en onzekerheid. Het pesten is dus geen stimulans, maar een belemmering van hun ontwikkeling.
- *Slachtoffers lokken het meestal zelf uit* : Er kan geen enkele reden zijn om pesterijen goed te keuren.

De aanpak op onze school

Om een goede aanpak binnen onze school te hebben rond ons respectbeleid hebben we ervoor gekozen om ons te baseren op 10 bouwstenen van “kies kleur tegen pesten”.

Bouwsteen 1: We werken aan een goed groepssfeer:

Met het hele team worden initiatieven genomen voor een positief en veilig klasklimaat: zo doen we elke dag een warm en leuk onthaal elke ochtend, starten we in september met de gouden weken, herhalingsgroepsmomenten, verbindingsmomenten, om de twee jaar samen op openluchtklassen gaan met de hele lagere school, schoolprojecten.

Bouwsteen 2: we zijn duidelijk over pesten

Duidelijk afspraken maken goede vrienden. Hier starten we in september al mee en worden consequent doorheen het jaar herhaald met de kinderen en het team.

Klasafspraken worden visueel voorgesteld en voldoende herhaald met de kinderen.

Speelplaatsafspraken worden ook visueel voorgesteld zowel in de klas als op de speelplaats.

Bouwsteen 3 : We vertellen kinderen waar ze terecht kunnen

We zorgen ervoor dat kinderen, ouders en begeleiders weten hoe ze (pest)problemen kunnen melden. Veilig en laagdrempelig.

Via onze kindgesprekken met de klasleerkracht proberen we een laagdrempelig gesprek te hebben met de kinderen. Indien er zich een incident voordoet, kan de klasleerkracht altijd aangesproken worden in de eerste plaats. Onze zorgjuffen staan dicht bij de kinderen en kunnen ook altijd aangesproken worden. Hier wordt tijd voor genomen en samen besproken.

Indien ouders en begeleiders iets willen melden mag dit steeds via de klasleerkracht. Nadien kan er een oudergesprek plaatsvinden om alles te bespreken. Nadien wordt bekeken wat de nodige stappen zijn. De zorgleerkracht, zorgcoördinator en directie wordt altijd ingelicht.

Transparante communicatie over aanpak zorgt voor vertrouwen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat iedereen terecht kan bij (pest)problemen.

Bouwsteen 4: we geven ouders een plaats

We zorgen voor informele ontmoetingsmomenten met de ouders. Zo leert de leerkracht op ongedwongen manier de ouders van de kinderen/jongeren kennen. De ouders leren op hun beurt de leerkracht en haar/zijn werking beter kennen, alsook andere ouders. Zo houden we een algemeen oudercontact in het begin van het schooljaar, waar ouders ook uitgenodigd worden om nadien samen een drankje te drinken. We vragen ouders mee op uitstappen, een nauwe samenwerking met de ouderraad, Kerstmarkt, schoolfeest, ouders mogen hun kinderen afhalen en brengen op de speelplaats, leesouders, ...

Op deze informele ontmoetingsmomenten is de leerkracht gemakkelijk aanspreekbaar. Zo creëren we een moment om vragen of zorgen te delen. Zowel voor de ouders als voor ons als leerkracht. Er wordt een vertrouwensband gecreëerd die het gemakkelijker maakt om in de toekomst ook moeilijkere gesprekken aan te gaan met elkaar.

Bouwsteen 5: we praten over onze gevoelens en leren onze grenzen kennen

Het benoemen van emoties en praten over gevoelens is niet vanzelfsprekend. We creëren hiervoor bewust tijd, ruimte en zorgen daarbij voor een veilige omgeving. We bieden een vertrouwelijke en ondersteunende sfeer waarin iedereen zich oké voelt om zichzelf te uiten.

Door kinderen aan te moedigen om over hun gevoelens te praten, helpen we hen om hun emoties te herkennen, begrijpen en beheersen, wat essentieel is voor hun welzijn en sociale interacties. Bovendien kunnen leerkrachten door regelmatig met kinderen te praten over hun gevoelens, eventuele problemen of zorgen vroegtijdig herkennen en oplossen. Dit kan gaan via informele momenten in de klas of op school, maar ook tijdens vaste momenten tijdens de kindgesprekken. We hebben hier ook aandacht voor via de activiteiten van mijn klas, mijn team. Via de geweldloze communicatie van onze methode Godsdienst komt dit regelmatig aan bod doorheen het jaar.

Bouwsteen 6: we houden het positief online

Online of offline: voor kinderen gebeurt vandaag alles op beide plaatsen. We zorgen voor een positieve sfeer als er online wordt gewerkt in de klas en maken samen duidelijke afspraken over wat wel en niet kan online, bij wie ze terecht kunnen als het toch misloopt en wat er dan zal gebeuren.

Ouders worden ingelicht indien er zich problemen voordoen. Voorlopig zijn onze kinderen nog te jong om hier echt les over te krijgen, maar dit zal in de toekomst nog veranderen. Maar we hebben er wel aandacht voor als dit aan bod komt in gesprekken.

Bouwsteen 7: we brengen variatie in spel en les

We zorgen voor veel afwisseling in de activiteiten die we doen. Veel afwisseling maakt dat ieders talenten aan bod kunnen komen. Zo ervaart iedereen al eens een activiteit die hen 'beter' of misschien net 'minder goed' afging en leren kinderen dat ieders talenten anders én nuttig zijn. Variatie in ons aanbod verkleint de kans op verveling en frustratie waaruit pestgedrag kan ontstaan. We zorgen ook voor afwisseling in de samenstelling van groepjes zodat iedereen elkaar beter leert kennen en er een hechtere groep ontstaat. Doorheen het jaar veranderen we regelmatig van plaats.

Bouwsteen 8: we zoeken samen naar een oplossing

We gaan in gesprek met de kinderen bespreken wat zij zien zitten na een conflict. We creëren een kader waarbinnen de kinderen zelf (met ondersteuning) elkaar kunnen helpen bij problemen: dit kan je terugvinden in bijlage.

Waar kinderen er voor elkaar zijn, elkaar (onder-)steunen en naar elkaar luisteren, groeit een positief groepsklimaat. Kinderen melden problemen sneller bij leeftijdsgenoten, waardoor er minder kans is op pesten en escalatie. Oplossingen aangedragen door de groep worden sneller aanvaard en zijn meer gedragen.

Bouwsteen 9: we praten met elkaar en luisteren naar elkaars mening

We maken tijd en ruimte om te praten met elkaar en vooral ook om te luisteren naar elkaar. We zorgen ervoor dat iedereen daarbij de kans heeft zijn of haar mening uit te spreken en gehoord te worden.

Als iedereen zich veilig voelt om te kunnen praten en zich gehoord voelt, kunnen onenigheden gemakkelijker uitgepraat worden en is er minder kans op conflicten.

Door kinderen inspraak te geven, maak je ze mede-eigenaar van jullie werking en is er meer gedragenheid en verbondenheid binnen de groep.

Bouwsteen 10: we geven elkaar complimenten

We nemen een positieve houding aan t.o.v. de kinderen: bevestigen hen in wat ze goed doen. We geven hen complimenten en leren hen ook complimenten te geven aan elkaar. Dit zien wij als een zeer belangrijke taak voor de leerkrachten.

Complimentjes krijgen is leuk en werkt aanmoedigend. Complimentjes geven stimuleert kinderen om na te denken over elkaars sterktes en om elkaar meer te waarderen. Deze positieve aanmoedigingen zorgen voor een warme groepssfeer, waarin pesten minder kans maakt.

Adviezen aan de ouders van de school...

Een goede raad...

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking. Toch moet iedere partij waken over haar eigen grenzen. Het kan nooit de bedoeling zijn dat ouders op school (en ook niet aan de schoolpoort of op de weg naar school of thuis) eigenhandig het probleem willen oplossen.

In onze school werd de zorgjuf mee aangeduid als vertrouwenspersoon van de leerlingen. Ook de ouders kunnen hier dus steeds met vragen terecht, naast de eigen klasleerkracht of de directie.

Dit kan je doen...

Voor een pestgedrag op school blijft de inbreng van ouders bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. Neem EERST contact op met de school alvorens in contact te treden met de ouders van de andere partij. De emotionele betrokkenheid bij je eigen kind kan soms te groot zijn om een juist inzicht te krijgen.

Praten en geloven...

Ouders maken thuis tijd om met hun kind over het probleem te praten en laten het kind duidelijk aanvoelen dat ze achter de aanpak van de school staan. Geloof samen met je kind dat er een eind aan pesten zal komen.

Als het elders gebeurt...

Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat of in een hobbyclub, probeer je contact op te nemen met de organisatie daar om het probleem bespreekbaar te maken. Dit kan ook door de ouders van het betreffende kind aan te spreken en samen het probleem aan te pakken. Een school mag immers niet voor conflicten buiten haar eigen muren verantwoordelijk gesteld worden. Toch kan het geen kwaad om ook hiervan de school op de hoogte te brengen. Vaak breiden broeihaarden zich uit naar andere locaties.

En jij ?

Ouders geven zelf het goede voorbeeld hoe een conflict kan opgelost worden.

Een tip...

Stimuleer je kind om voor zichzelf op te komen op een correct manier. Dit kan door duidelijk aan te geven dat hij iets niet leuk vindt. STOP en dan verwoorden waarom hij stop zegt, is hier een belangrijke stap.

Wat je beter niet doet...

Stimuleer je kind zeker niet om het recht in eigen handen te nemen, zich arrogant of dominant te gedragen en zeker niet op een gewelddadige manier.

En dan...

Indien je kind op school reeds gestraft werd voor zijn daden, is het niet nodig om thuis nog een extra straf op te leggen. Wijs wel in een gesprek op de gevolgen van zijn pestgedrag en laat duidelijk je afkeuring blijken. Reageer ook positief op elke gedragsverbetering, hoe bescheiden ook.

En wat met cyberpesten?

Nieuwe media hebben zeker hun waarde, maar kunnen ook negatief gebruikt worden. We vragen je om zelf controle te houden over het gsm- en internetgebruik van je kind. Beledigingen via internet of gsm, roddels verspreiden,... zijn niet toegelaten. Als ouder zijn jullie wettelijk mede verantwoordelijk voor de gevolgen van zulk pestgedrag door jullie kind. Wanneer ouders/kinderen toch naar school komen en melding geven van cyberpesten (wat dan eerder vaak thuis gebeurt, maar wel met kinderen van de school) vragen wij steeds om bewijsmateriaal mee te nemen (het sms-je bewaren, screenshot nemen, screenprint van het computerscherm,...). Wij willen dit als school dan ook niet negeren en hiermee aan de slag gaan.